

Umeå/Umeå

2024-02-20--22

Mošuvdna nr
Motion nr
Dnr

Mošuvnna álggaheaddji
Inlämnat av

Ášši
Ärende

M 617
1.1.8-2023-2072

Ingrid Inga

Inrättande av en renmärkesnämnd i Sametinget
i Sverige

2023-10-23

M 617

Motion ang inrättande av en renmärkesnämnd i Sametinget i Sverige

Bakgrund

Enligt rennäringslagen § 74 prövas registrering av renmärke av Sametinget. Sametinget är även ansvarig för renmärkesregistret i vilken renmärkets utseende, vilken sameby renmärket får användas och märkesinnehavarens namn, personnummer och adress ska framgå.

I Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om renmärken, m. m.; given Stockholms slott den 4 mars 1960 framhålls:

"Alltsedan äldsta tider har lapparna haft för sed att märka renarna för att äganderätten skall stå klar. Märkningen sker genom att vissa snitt göres i renarnas öron. Renmärkningen har länge varit reglerad i lag. Gällande lag i ämnet tillkom år 1928. Den skiljer sig endast i smärre hänseenden från en lag av år 1898, vilken i sin tur ersatte den första renmärkeslagen, som var av år 1886. En i anslutning till 1898 års lag utfärdad kungörelse om renmärkesförtecknings förande och vad i sammanhang därmed skall iakttagas äger i stort sett alltför tillämpning."

I Norge och Finland finns liknande lagstiftningar för registrering av renmärken också byggd på gammal samisk sedvana.

Enligt dagen rennäringsförordningen § 15 får Sametinget meddela föreskrifter hur renmärken ska utformas och hur renmärken ska registreras. I Sametingets föreskrift STFS 2007:1 regleras vilka renmärkesnitt som är godkända, avbrottsmärkning och avregistrering av renmärken.

Beredning och bedömning av registrering av renmärken

I dagsläget bereds beslut om registrering av renmärken i hela renskötselområdet d v s i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och norra Dalarna av en handläggare vid Sametingets kansli med stöd av gällande regelverk. Myndighetsbeslut om registrering av renmärke fattas av Sametingets Rennäringsnämnd.

Allt sedan Rennäringsnämnden bildades 2012 har uppstått en diskussioner om att beredningen av registrering av renmärken till en del inte tagit tillräckligt hänsyn till följt gammal samisk sedvana hur renmärken används, dels till den traditionellas kunskap som renmärkestraditionen innefattar.

Diskussioner har särskilt gällt registrering av renmärken av en viss grundtyp d v s släktmärken men även registrering av övriga renmärken. Utöver behovet att tillföra gedigen och praktisk traditionell renskötselkunskap i beredningen av registrering av renmärken är det mycket angeläget att beredningen präglas av objektivitet, transparens och förutsägbarhet

Det har också noterats att Sametingets beredning av registrering av renmärken inte varit tillfredsställande bl a när det gäller att beakta traditionell samisk kunskap om renmärken. Utöver behovet att tillföra gedigen och praktisk traditionell renskötselkunskap i beredningen av registrering av renmärken är det mycket angeläget att beredningen präglas av objektivitet, transparens och förutsägbarhet

Med detta som bakgrund yrkar undertecknad

att plenum ger styrelsen i uppdrag att göra en översyn och tydliggörande görs av reglerna av renmärkesregistrering i förhållande till internationell folkrätt, framför allt då i förhållande till konventionen om biologisk mångfalds (CBD) skrivningar om skydd av urfolkens traditionella kunskap i framförallt i paragraf 8J i konventionen.

att en Renmärkesnämnd inrättas med 3 alt 5 renskötselsakkunniga ledamöter med personliga ersättare från olika delar av renskötselområdet. Sametingets rennäringsavdelning föreslås vara kanslistöd för nämnden.

att Renmärkesnämndens i så fall får uppdrag blir att bistå Sametingets förvaltning med registrering av renmärken. Renmärkesnämnden skulle före godkännande av renmärke – i tillägg till regelverk – tillföra kunskap om att sökt renmärke är förenligt med samisk renskötselmässig renmärkestradition och historisk familjeanknytning. Vidare skulle nämnden kunna säkerställa att renmärket inte har så många snitt att renens välmående äventyras.

Jokkmokk 23 oktober 2023

Ingrid Inga
Sámiid Riikkabelloda

